

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารราชการที่ดีและมีประสิทธิภาพ เป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ข้าราชการจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ที่ช่วยให้การบริหารงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมายที่วางไว้และ เป็นบุคคลที่ประเทศชาติหวังว่าจะ เป็นผู้ที่มีศักยภาพ(Potential) ที่จะทำงานได้และสามารถพัฒนาให้เหมาะสมกับงานได้ ดังนั้นควรจะเป็นบุคคลที่มีทั้งความเก่งและความดี อยู่ในบุคคลเดียวกัน (สำราญ ดาวรายุศม์ และเฉลิม ศรีผดุง 2529 : 1) การที่ข้าราชการจะทำงานได้เก่งและดีจะต้องได้รับการพัฒนาปรับให้มีความรู้ความสามารถ จริยธรรม ทักษะ ให้เหมาะสมกับงานข้าราชการจะต้องได้รับการโอนย้าย เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งตามความสามารถ จนกระทั่งครบเกษียณอายุราชการซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการบริหารงานบุคคล ในราชการพลเรือน

การเกษียณอายุราชการพลเรือนไทยถือว่า ข้าราชการที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์แล้ว ต้องพ้นจากราชการไปเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ตามความที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2523 ดังนั้นเมื่อข้าราชการคนใด อายุครบ 60 ปีบริบูรณ์แล้ว ก็ต้องถูกเกษียณอายุราชการไป จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ระบบราชการ ต้องสูญเสียข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถเหล่านี้ไปอันเนื่องจากสาเหตุดังกล่าว

จากการศึกษาของ .เน่งน้อย ศรีวารธนบุลย์ เรื่อง "ปัญหาสูญเสียกำลังคนระดับสมอง ในราชการพลเรือน" (มติชน 2532 : 21) ในช่วงปีงบประมาณ 2528-2530 พบว่าราชการสูญเสียกำลังคนไปทั้งสิ้น 9,945 คน อันเนื่องจากสาเหตุต่างๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. การลาออก	ร้อยละ 47.6
2. เกษียณอายุราชการ	ร้อยละ 31.4
3. ผู้ที่ถึงแก่กรรม	ร้อยละ 11.8
4. ผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยไม่ว่าถูกให้ออก ปลดออก ไล่ออก	ร้อยละ 9.2

สำหรับสาเหตุการสูญเสียกำลังคนเนื่องจากการลาออก พบว่า กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานที่มีการสูญเสียกำลังคนมากที่สุด รองลงมาคือ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับสาเหตุการสูญเสียกำลังคนอื่นเนื่องจากการเกษียณอายุราชการ พบว่า กระทรวงการคลังและกระทรวงการต่างประเทศ สูญเสียกำลังคนไปด้วยสาเหตุนี้มากที่สุด ดังนั้น จะเห็นได้ว่า สาเหตุการสูญเสียกำลังคนไปจากราชการพลเรือนไทยที่สำคัญ คือการลาออก และการเกษียณอายุราชการ

การสูญเสียข้าราชการเหล่านี้ โดยเฉพาะด้วยสาเหตุการเกษียณอายุราชการ พบว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2527 มีจำนวนข้าราชการพลเรือนสามัญสังกัด ก.พ. เกษียณอายุทั้งหมด 871 คนและเพิ่มมากขึ้นในปีงบประมาณ 2528 และ 2529 เป็นจำนวน 1,009 คน และ 1,143 คน ตามลำดับ และลดลงมาเล็กน้อยในปีงบประมาณ 2530 และ 2531 เป็นจำนวน 1,094 คน และ 1,089 คน ตามลำดับ ซึ่งก็ยังคงถือว่าเป็นจำนวนที่มากอยู่เช่นกัน * การสูญเสียข้าราชการไปด้วยสาเหตุการเกษียณอายุราชการ เป็นสิ่งที่น่าเสียดายเพราะบุคคลเหล่านี้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้มีความสามารถและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมานาน บางคนเคยได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารที่มีส่วนในการกำหนดนโยบาย แผนงานและโครงการที่ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศมาแล้ว รวมทั้งผู้ที่อายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ที่ต้องเกษียณอายุออกไปรับบำเหน็จบำนาญ ทั้งๆ ที่ยังมีสุขภาพแข็งแรง และยังคงมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสูงนับวันจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับข้าราชการเกษียณอายุเหล่านี้ เรื่องข้าราชการเกษียณอายุในประเทศไทยกับกิจกรรมและการมีส่วนร่วม เพื่อนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปใช้ประโยชน์ในด้านการวางแผนจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ข้าราชการเกษียณอายุเหล่านี้ได้เข้าร่วม เพื่อใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่มีอยู่ ก่อประโยชน์ให้แก่สังคม และประเทศชาติได้อีกอย่างเป็นระบบ และสามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงนโยบายการเกษียณอายุราชการ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งยังเป็นประโยชน์ในด้านการระดมองค์ความรู้ทางวิชาการ เพื่อให้ผู้ที่สนใจนำไปใช้ประกอบในการศึกษาวินิจฉัยต่อไป

* ที่มา : กองตรวจสอบและทะเบียนประวัติ สำนักงาน ก.พ.

สำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรม และความคาดหวังของข้าราชการ เกษียณอายุในประเทศไทยยังไม่ เคยมีผู้ศึกษามาก่อนเลย การศึกษาเกี่ยวกับข้าราชการ เกษียณอายุ โดยนักวิชาการไทยที่ผ่าน มา เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ความพึงพอใจในชีวิตของคนชรา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นข้าราชการบำนาญสังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ (เขมิกา ยามะรัตน์ 2527) และ การศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทของผู้เกษียณอายุให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม (สมศรี กันธมาลา 2528-2529) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่ยังไม่ได้เกษียณอายุ และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งนักบริหาร เท่านั้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมและความคาดหวังของข้าราชการ เกษียณอายุในประเทศไทย เพื่อมุ่งหวังในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังกล่าวข้างต้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุต่อการกำหนดอายุ เกษียณราชการ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการ เกษียณอายุต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
3. เพื่อศึกษาทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุต่อกิจกรรมหลังเกษียณ รวมทั้งลักษณะของกิจกรรมดังกล่าว
4. เพื่อศึกษาทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุต่อกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม รวมทั้งลักษณะของกิจกรรมและอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้ข้าราชการ เกษียณอายุ เข้าร่วมทำกิจกรรมดังกล่าว

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุต่อการกำหนดอายุ เกษียณราชการ ความพึงพอใจของข้าราชการ เกษียณอายุต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ ลักษณะกิจกรรมหลัง เกษียณที่ข้าราชการ เกษียณอายุ เข้าร่วมกระทำ ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุกับกิจกรรมหลัง เกษียณที่ เข้าร่วม รวมถึงทัศนคติ

ของข้าราชการ เกษียณอายุต่อกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม และอุปสรรคที่ตนคิดว่าเป็นสาเหตุขัดขวางไม่ให้อุตุนได้กระทำกิจกรรมดังกล่าว

โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรที่เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญที่เกษียณอายุ และได้รับบำนาญปกติเหตุสูงอายุ สังกัด ก.พ., ก.ค., ก.ม., ก.ก. และ ก.ร. สำหรับข้าราชการเกษียณอายุที่สังกัด ก.ต., ก.อ., ก.ตร., ก.จ., ก.ท. และ ก.ส. ผู้วิจัยไม่นำมาเป็นประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากข้าราชการเกษียณอายุที่สังกัด ก.ต., ก.อ. และ ก.ตร. มีการแบ่งตำแหน่งออกเป็นชั้น ไม่ได้แบ่งเป็นระดับตำแหน่ง (ซี) ถ้าหากนำมาศึกษาด้วยจะทำให้ประชากรไม่มีลักษณะไปในแนวทางเดียวกัน อันจะมีผลต่อการสรุปผลการวิจัย ส่วนข้าราชการเกษียณอายุสังกัด ก.จ., ก.ท. และ ก.ส. เป็นข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่จนแต่ละจังหวัดทั่วประเทศ ทำให้ไม่สะดวกต่อการรวบรวมข้อมูล ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาเฉพาะข้าราชการพลเรือนสามัญที่เกษียณอายุสังกัด ก.พ., ก.ค., ก.ม., ก.ก. และ ก.ร. ของหน่วยงานดังต่อไปนี้

1. ข้าราชการเกษียณอายุ สังกัด ก.พ. ของกระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย (ได้นำผลการวิจัยของนางน้อย ศรวิราธนบุญ มาเป็นหลักในการคัดเลือกหน่วยงานทั้ง 4 กระทรวงดังกล่าว)
2. ข้าราชการเกษียณอายุ สังกัด ก.ค. ของกระทรวงศึกษาธิการ
3. ข้าราชการเกษียณอายุ สังกัด ก.ม. ของทบวงมหาวิทยาลัย
4. ข้าราชการเกษียณอายุ สังกัด ก.ก. ของกรุงเทพมหานคร
5. ข้าราชการเกษียณอายุ สังกัด ก.ร. ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

ทั้งนี้ ตั้งแต่ระดับตำแหน่ง (ซี) 3-10 และเกษียณอายุราชการระหว่างปีงบประมาณ 2527-2531 ยกเว้นเฉพาะข้าราชการพลเรือนสามัญเกษียณอายุที่สังกัด ก.ค. ที่ไม่สามารถกำหนดระดับตำแหน่ง (ซี) และปีงบประมาณที่เกษียณอายุได้ เนื่องจากข้อมูลที่มีอยู่มิได้ระบุไว้

ปัญหาในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีประเด็นในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. อายุเกษียณราชการที่ข้าราชการ เกษียณอายุต้องการ กับอายุเกษียณราชการตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.2494 มีความแตกต่างกันหรือไม่
2. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุมีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุเกษียณราชการหรือไม่
3. ข้าราชการ เกษียณอายุมีความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญหรือไม่
4. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญหรือไม่
5. ปัจจุบันข้าราชการ เกษียณอายุได้ เข้าร่วมทำกิจกรรมหรือไม่
6. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุ มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมหลังเกษียณที่ เข้าร่วมหรือไม่
7. กิจกรรมที่ เข้าร่วมมีอะไรบ้าง
8. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลัง เกษียณหรือไม่
9. ข้าราชการ เกษียณอายุยังต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมหรือไม่
10. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมหรือไม่
11. กิจกรรมที่ข้าราชการ เกษียณอายุคาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมมีอะไรบ้าง
12. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมหรือไม่
13. มีอุปสรรคขัดขวางไม่ว่าข้าราชการ เกษียณอายุ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมหรือไม่
14. อุปสรรคที่ขัดขวางมีอะไรบ้าง

15. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุ มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้ข้าราชการ เกษียณ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมหรือไม่

สมมติฐานในการวิจัย

จากกรอบแนวความคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. อายุเกษียณราชการที่ข้าราชการ เกษียณอายุต้องการ กับอายุเกษียณราชการตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ อายุเกษียณราชการที่ข้าราชการ เกษียณอายุต้องการ สูงกว่าอายุ เกษียณราชการตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494

2. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุมีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุเกษียณราชการ โดยมีสมมติฐานย่อยดังต่อไปนี้

2.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ

ก. เพศ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการชาย

ข. เพศ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการหญิง

2.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ

ก. อายุ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการชาย

ข. อายุ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการหญิง

2.3 สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ

ก. สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการชาย

ข. สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ
สำหรับข้าราชการหญิง

2.4 ระดับการศึกษาสูงสุด มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ

ก. ระดับการศึกษาสูงสุด มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ
สำหรับข้าราชการชาย

ข. ระดับการศึกษาสูงสุด มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ
สำหรับข้าราชการหญิง

2.5 สาขาวิชาที่จบ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ

ก. สาขาวิชาที่จบ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับ
ข้าราชการชาย

ข. สาขาวิชาที่จบ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับ
ข้าราชการหญิง

2.6 จำนวนผู้อยู่ในความอุปการะมีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ

ก. จำนวนผู้อยู่ในความอุปการะ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณ
ราชการสำหรับข้าราชการชาย

ข. จำนวนผู้อยู่ในความอุปการะ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณ
ราชการสำหรับข้าราชการหญิง

2.7 หน้าที่การทำงานครั้งสุดท้าย มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณ

ราชการ

ก. หน้าที่การทำงานครั้งสุดท้าย มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณ
ราชการสำหรับข้าราชการชาย

ข. หน้าที่การทำงานครั้งสุดท้าย มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณ
ราชการสำหรับข้าราชการหญิง

2.8 ระดับตำแหน่ง (ซี) มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ

ก. ระดับตำแหน่ง (ซี) มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ
สำหรับข้าราชการชาย

ข. ระดับตำแหน่ง (ซี) มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ
สำหรับข้าราชการหญิง

2.9 รายได้ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ

- ก. รายได้จากเงินบำนาญ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการชาย
รายได้รวม มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการชาย
รายได้จากเงินบำนาญ (กรณีไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการชาย
รายได้รวม (กรณีมีรายได้จากแหล่งอื่นฯ) มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการชาย
- ข. รายได้จากเงินบำนาญ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการหญิง
รายได้รวม มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการหญิง
รายได้จากเงินบำนาญ (กรณีไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการหญิง
รายได้รวม (กรณีมีรายได้จากแหล่งอื่นฯ) มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการหญิง

2.10 สุขภาพ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการ

- ก. สุขภาพ (พิจารณาจากทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุที่ประเมินสุขภาพตนเอง) มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการชาย
สุขภาพ (พิจารณาจากโรคที่เป็น) มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการชาย
- ข. สุขภาพ (พิจารณาจากทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุที่ประเมินสุขภาพตนเอง) มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการหญิง
สุขภาพ (พิจารณาจากโรคที่เป็น) มีความสัมพันธ์กับการกำหนดอายุ เกษียณราชการสำหรับข้าราชการหญิง

3. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ โดยมีสมมติฐานย่อยดังต่อไปนี้

- 3.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
- 3.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
- 3.3 สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
- 3.4 ระดับการศึกษาสูงสุด มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
- 3.5 สาขาวิชาที่จบ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
- 3.6 จำนวนผู้อยู่ในความอุปการะ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
- 3.7 หน้าที่การงานครั้งสุดท้าย มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
- 3.8 ระดับตำแหน่ง (ซี) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
- 3.9 รายได้ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
 - ก. รายได้จากเงินบำนาญ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
 - ข. รายได้รวม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
 - ค. รายได้จากเงินบำนาญ (กรณีไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
 - ง. รายได้รวม (กรณีมีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
- 3.10 สุขภาพ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
 - ก. สุขภาพ (พิจารณาทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุที่ประเมินสุขภาพตนเอง) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ
 - ข. สุขภาพ (พิจารณาจากโรคที่เป็น) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญ

4. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมทำกิจกรรมหลัง เกษียณ โดยมีสมมุติฐานย่อยต่อไปนี้

- 4.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมทำกิจกรรมหลัง เกษียณ
- 4.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมทำกิจกรรมหลัง เกษียณ
- 4.3 สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมทำกิจกรรมหลัง เกษียณ
- 4.4 ระดับการศึกษาสูงสุด มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมทำกิจกรรมหลัง เกษียณ
- 4.5 สาขาวิชาที่จบ มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมทำกิจกรรมหลัง เกษียณ
- 4.6 จำนวนผู้อยู่ในความอุปการะ มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมทำกิจกรรมหลัง เกษียณ
- 4.7 หน้าที่การงานครั้งสุดท้าย มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมทำกิจกรรมหลัง เกษียณ
- 4.8 ระดับตำแหน่ง (ซี) มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมทำกิจกรรมหลัง เกษียณ
- 4.9 รายได้ มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมทำกิจกรรมหลัง เกษียณ
- ก. รายได้จากเงินบำนาญ มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมกิจกรรมหลัง เกษียณ
- ข. รายได้รวม มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมกิจกรรมหลัง เกษียณ
- ค. รายได้จากเงินบำนาญ (กรณีไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมกิจกรรมหลัง เกษียณ
- ง. รายได้รวม (กรณีมีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมกิจกรรมหลัง เกษียณ
- 4.10 สุขภาพ มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมทำกิจกรรมหลัง เกษียณ
- ก. สุขภาพ (พิจารณาทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุที่ประเมินสุขภาพตนเอง) มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมกิจกรรมหลัง เกษียณ
- ข. สุขภาพ (พิจารณาจากโรคที่เป็น) มีความสัมพันธ์กับการ เข้าร่วมกิจกรรมหลัง เกษียณ

5. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ โดยมีสมมุติฐานย่อยดังต่อไปนี้

- 5.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
- 5.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
- 5.3 สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
- 5.4 ระดับการศึกษาสูงสุด มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
- 5.5 สาขาวิชาที่จบ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
- 5.6 จำนวนผู้อยู่ในความอุปการะ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
- 5.7 หน้าที่การทำงานครั้งสุดท้าย มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลัง

เกษียณ

- 5.8 ระดับตำแหน่ง (ซี) มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
- 5.9 รายได้ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
 - ก. รายได้จากเงินบำนาญ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
 - ข. รายได้รวม มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
 - ค. รายได้จากเงินบำนาญ (กรณีไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
 - ง. รายได้รวม (กรณีมีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
- 5.10 สุขภาพ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
 - ก. สุขภาพ (พิจารณาทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุที่ประเมินสุขภาพตนเอง) มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ
 - ข. สุขภาพ (พิจารณาจากโรคที่เป็น) มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมหลังเกษียณ

6. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุ มีความสัมพันธ์กับความต้องการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม โดยมีสมมุติฐานย่อยดังต่อไปนี้

6.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

6.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

6.3 สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

6.4 ระดับการศึกษาสูงสุด มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

6.5 สาขาวิชาที่จบ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

6.6 จำนวนผู้อยู่ในความอุปการะ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

6.7 หน้าที่การงานครั้งสุดท้าย มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

6.8 ระดับตำแหน่ง (ซี) มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

6.9 รายได้ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ก. รายได้จาก เงินบำนาญ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ข. รายได้รวม มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ค. รายได้จาก เงินบำนาญ (กรณีไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ง. รายได้รวม (กรณีมีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ สังคมส่วนรวม

6.10 สุขภาพ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดว่าจะ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ก. สุขภาพ (พิจารณาทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุที่ประ เหมินสุขภาพ ตนเอง) มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาด หวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ข. สุขภาพ (พิจารณาจากโรคที่เป็น) มีความสัมพันธ์กับความต้องการ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

7. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุมีความสัมพันธ์กับลักษณะ ของ กิจกรรมที่คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม สมมุติฐานดังต่อไปนี้

7.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อสังคมส่วนรวม

7.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อสังคมส่วนรวม

7.3 สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดว่าจะก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

7.4 ระดับการศึกษาสูงสุด มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดว่าจะ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

7.5 สาขาวิชาที่จบ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดว่าจะก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

7.6 จำนวนผู้อยู่ในความอุปการะ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาด หวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

7.7 หน้าที่การทำงานครั้งสุดท้าย มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาด หวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

7.8 ระดับตำแหน่ง (ซี) มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

7.9 รายได้ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

- ก. รายได้จากเงินบำนาญ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
- ข. รายได้รวม มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
- ค. รายได้จากเงินบำนาญ (กรณีไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
- ง. รายได้รวม (กรณีมีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

7.10 สุขภาพ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

- ก. สุขภาพ (พิจารณาทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุที่ประเมินสุขภาพตนเอง) มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
- ข. สุขภาพ (พิจารณาจากโรคที่เป็น) มีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

8. ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุมีความสัมพันธ์กับ อุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้ข้าราชการ เกษียณอายุ เข้าร่วมทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม โดยมีสมมุติฐานย่อยดังนี้

8.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

8.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

8.3 สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

8.4 ระดับการศึกษาสูงสุด มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

8.5 สาขาวิชาที่จบ มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

8.6 จำนวนผู้อยู่ในความอุปการะ มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

8.7 หน้าที่การงานครั้งสุดท้าย มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

8.8 ระดับตำแหน่ง (ซี) มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

8.9 รายได้ มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ก. รายได้จากเงินบำนาญ มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ข. รายได้รวม มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ค. รายได้จากเงินบำนาญ (กรณีไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ง. รายได้รวม (กรณีมีรายได้จากแหล่งอื่น) มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้กระทำกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

8.10 สุขภาพ มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้เกิดภารกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

- ก. สุขภาพ (พิจารณาทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุที่ประ เมีนสุขภาพตนเอง) มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้เกิดภารกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
- ข. สุขภาพ (พิจารณาจากโรคที่เป็น) มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้เกิดภารกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับดังนี้ คือ

1. ทำให้ทราบทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุที่มีต่อการกำหนดอายุ เกษียณราชการ
2. ทำให้ทราบความพึงพอใจของข้าราชการ เกษียณอายุที่มีต่อรายได้ที่ได้รับบำนาญว่าเพียงพอต่อการยังชีพหรือไม่
3. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของข้าราชการ เกษียณอายุกับกิจกรรมหลัง เกษียณ
4. ทำให้ทราบลักษณะของกิจกรรมหลัง เกษียณที่ เข้าร่วมทำอยู่ว่า เป็นอย่างไร
5. ทำให้ทราบทัศนคติของข้าราชการ เกษียณอายุต่อกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม รวมทั้งลักษณะของกิจกรรมและอุปสรรคที่คิดว่าขัดขวางไม่ให้เกิดกิจกรรมดังกล่าว
6. สามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ช่วยในการวางแผน เพื่อจูงใจข้าราชการ เกษียณอายุที่เป็นกำลังแรงงานที่มีความสามารถและประสบการณ์มาร่วมทำกิจกรรมที่ก่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศได้อย่าง เป็นระบบมากขึ้น
7. สามารถนำข้อมูลไปใช้ทบทวนนโยบายการ เกษียณอายุข้าราชการของไทยต่อไปว่าสมควรจะคงรูป เดิมไว้ หรือทำการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เสียใหม่ให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน